

КЫРГЫЗ-ТҮРК МАНАС
УНИВЕРСИТЕТИ

KIRGIZISTAN-TÜRKİYE MANAS
ÜNİVERSİTESİ

МЫЙЗАМ

КЫРГЫЗ-ТҮРК “МАНАС” УНИВЕРСИТЕТИНИН АКАДЕМИЯЛЫК КЫЗМАТКЕРЛЕР (ПРОФЕССОРДУК- ОКУТУУЧУЛУК КУРАМ) БОЮНЧА НУСКАМАСЫ

I БӨЛҮМ

Максаты, мазмуну, укуктук негиздемеси жана негизги түшүнүктөр

Максаты

1-берене. Бул нускаманын максаты - Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин академиялык кызматкерлеринин университеттеги укуктары, милдеттери жана иштөө шарттары боюнча жалпы негиздерди аныктоо.

Мазмуну

2-берене. Бул нускама Кыргыз-Түрк «Манас» университетинде толук айлык акы, жарым айлык акы, саатына акы төлөнүүчү жана атайын программанын алкагында белгилүү мөөнөткө чакырылган академиялык кызматкерлерди дайындоо; аткара турган кызматын, жоопкерчиликтерин жана эмгек укуктарын аныктоо боюнча жол-жоболорду камтыйт.

Укуктук негиздеме

3-берене. Бул нускама Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Уставынын 5- жана 22-беренелерине ылайык иштелип чыккан.

Аныктамалар

4-берене. Бул нускамада колдонулган негизги түшүнүктөрдүн аныктамалары төмөнкүдөй:

- **Университет:** Кыргыз-Түрк «Манас» университети;
- **Камкорчулар кеңеши:** Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Камкорчулар кеңеши;
- **Окумуштуулар кеңеши:** Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Окумуштуулар кеңеши;
- **Ректорат:** Университеттин ректораты;
- **Ректор:** Университеттин Ректору;
- **Биринчи проректор:** Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Биринчи проректору;
- **Декан/Мүдүр:** Университеттин факультетинин/институтунун/жогорку мектебинин/кесиптик жогорку мектебинин жетекчиси;
- **Профессордук-окутуучулук курамдын мүчөсү:** Бардык ишмердигин университетте жүргүзгөн, туруктуу эмгек келишиминин негизинде (толук айлык акы төлөнүүчү) эмгектенген профессорлор, доценттер жана доценттин милдетин аткаруучулар;
- **Окутуучулук курам:** Толук айлык акы төлөнүүчү кенже илимий кызматкер, окутуучу, ага окутуучу, илимдин доктору болгон ага окутуучу жана профессордук-окутуучулук курамдын мүчөлөрү;
- **Жарым айлык акы төлөнүүчү окутуучу:** Университеттеги окутуу жана илимий изилдөө ишмердиги аныкталган сааттар, сабактар жана жарым жылдык менен чектелген академиялык кызматкер;
- **Саатына акы төлөнүүчү окутуучу:** Университетте берген сабагына жараша акы төлөнүүчү окутуучу;
- **Белгилүү мөөнөткө чакырылган академиялык кызматкер:** Алдын ала аныкталган максат жана программанын алкагында белгилүү мөөнөткө сабак берүү, илимий изилдөөлөрдү жана академиялык иш-чараларды жүргүзүү иретинде университетке убактылуу түрдө кабыл алынган академиялык кызматкер, илимий кызматкер, өнөр адамдары, дизайнер;
- **Адис:** окуу-тарбиялык иштерге түздөн-түз же кыйыр түрдө тиешеси бар, атайын билим же адистикти талап кылган иштерге, лабораторияларга, өнөрканаларга жана башка практикалык иштерди жүргүзүү боюнча иштерге дайындалган окутуучулардын жардамчылары;
- **Кенже илимий кызматкер:** Университетте жүргүзүлгөн илимий изилдөө, иликтөө жана эксперименттик иштерге жардам берген жана ыйгарым укуктуу өкүлдөр тарабынан берилген тийиштүү иштерди аткарган окутуучу;

- **Окутуучу:** Университеттеги практикалык иш-чараларды жүргүзүү, тил боюнча сабактарды жана орток милдеттүү сабактарды берүү жоопкерчилигин өзүнө алган кызматкер;
- **Ага окутуучу:** Илимдин доктору даражасына ээ болуу шарты талап кылынбаган жана атайын адистикти талап кылган сабактарды берүүгө дайындалган окутуучу;
- **Dr. ага окутуучу:** Илимдин доктору даражасына; медицина, стоматология, фармацевтика жана ветеринария жаатында ординатурадан өтүп, адистиги боюнча наамга же көркөм өнөр жаатында ассистентура-стажировкасын ийгиликтүү аяктап, академиялык наамга ээ болгон окутуучу;
- **Доценттин милдетин аткаруучу (ассистент-профессор):** Илимдин доктору даражасына; медицина, стоматология, фармацевтика жана ветеринария жаатында ординатурадан өтүп, адистиги боюнча наамга же көркөм өнөр жаатында ассистентура-стажировкасын ийгиликтүү аяктап, академиялык наамга ээ болгон окутуучу;
- **Доцент:** Өлкөлөрдүн жогорку билим берүүсү боюнча иш алып барган мекемелери тарабынан берилген доцент наамына ээ профессордук-окутуучулук курамдын мүчөсү;
- **Профессор:** Эң жогорку даражадагы илимий наамга ээ профессордук-окутуучулук курамдын мүчөсү.

II БӨЛҮМ

Академиялык кызматкерлер

Негизги принцип

5-берене. Негизги принцип – университеттин миссиясын өздөштүргөн, өзүнүн адистик чөйрөсүндө таанымал, университеттин бардык окуу-тарбия жана илимий изилдөө иштерине салым кошкон жана кесиптештери менен биргелешип иш алып барган окутуучуларды кызмат ордуна дайындоо жана даярдоо.

Академиялык кызматкерлер ресурсу

6-берене. Бардык өлкөлөрдөгү жогорку окуу жайларда эмгектенген окутуучулар, бул мекемелерде докторантура программасын бүтүрүп жаткандар жана илимий наамга ээ болбосо да өзүнүн ишмердик багытында тажрыйбасы жана илимий жетишкендиктери менен айырмаланган кызматкерлер университеттин академиялык кызматкерлер ресурсу болуп саналат. Бирок, жалпысынан алганда университетте бир өлкөнүн жарандары болгон толук айлык акы төлөнүүчү окутуучулардын саны университетте эмгектенип жаткан толук айлык акы төлөнүүчү окутуучулардын санынын 60%нан ашпоого тийиш.

7-берене. Университеттин негизги максаттарына жана өнүгүү планына ылайык муктаждык болгон бөлүмдөргө Түркия Республикасындагы мамлекеттик жана фонддук университеттерден тийиштүү мыйзамдардын негизинде академиялык кызматкерлер ишке тартылышы мүмкүн. Бул негизде дайындалган академиялык кызматкерлер толук айлык акы төлөнүүчү окутуучу катары кызматка алынат.

Кызматка дайындоо жана кызматтан жогорулатуу

8-берене. (1) Окутуучулук кызматка дайындоо жана кызматтан жогорулатуу университеттин ченемдик укуктук документтеринде көрсөтүлгөн негиз жана жол-жоболорго ылайык жүргүзүлөт.

(2) Бул нускама күчүнө кирген күндөн тарта университеттин Dr. ага окутуучу, окутуучу жана адис штаттарына академиялык кызматкер алынбайт.

Ишке кирүү жана эмгек келишиминин мөөнөтү

9-берене. (1) Университетте окутуучулук курамдын мүчөлөрү дайыма келишимдин негизинде эмгектенет. Келишимдин шарттарын кабыл алган окутуучу эмгек келишимине кол коёт. Ишке кирген күнү бөлүмдө ишин баштаган күнү болуп саналат. Бөлүм тарабынан ректоратка ишке кирген күнү кат аркылуу билдирилет. Бул документ кызматкердин өздүк делосунда сакталат.

(2) Эмгек келишиминин мөөнөтү бир (1) жыл. Тараптар бул мөөнөт аяктаганга чейин кеминде 60 күн мурун келишимдин кайра узартылбай тургандыгы жөнүндө жазуу түрүндө билдирбеген учурда, келишим ошол эле мөөнөткө (бир жыл) узартылган болуп саналат. Университет же кызматкер эмгек келишиминин мөөнөтүнүн бүтүшүнө чейин кеминде алтымыш (60) күн мурун жазуу түрүндө билдирүү шарты менен себебин көрсөтпөстөн келишимди узартпай коё алат.

(3) Окутуучунун келишими төмөнкү жагдайларда узартылбайт:

- a)** Окутуучу өзүнүн бөлүмүнө же ректоратка эмгек келишимин узартпоо тууралуу жазуу түрүндө билдирген учурда.
- b)** Академиялык кызматкерге туура келбеген жүрүм-турумдарынан улам университеттин **Жетекчилеринин, академиялык жана административдик кызматкерлеринин эмгек тартиби боюнча нускамасына** ылайык сөгүш жазасынан дагы бир оор тартип жазасын же үч (3) жолу сөгүш жазасын алган учурда.
- c)** 7-берененин негизинде жана университеттин бүтүрүүчүлөрү болгон окутуучулардан сырткары бардык толук айлык акы төлөнүүчү окутуучулар үч (3) жыл ичинде университеттин билим берүү тили болгон кыргыз жана түрк тилдеринде сүйлөй алуу жөндөмүнө ээ болуусу керек. Академиялык кызматкерлер университет тарабынан өткөрүлгөн тил сынактарынан кеминде алтымыш (60) балл алууга тийиш. Кыргыз Республикасынын жараны болгон окутуучулар түрк тили, ал эми Түркия Республикасынын жана башка мамлекеттердин жараны болгон окутуучулар кыргыз тили боюнча сынак тапшырат.
- d)** Академиялык кызматкерлер университеттеги өз милдеттерин аткарбаган учурда.
- e)** Университеттин **Академиялык ишмердүүлүктү баалоо жана шыктандыруу боюнча**

нускамасында аныкталган перформанс баллын үч (3) жолу удаа ала албай калышы. Окутуучулар аныкталган перформанс баллына ээ болуу үчүн бирдей наамга ээ окутуучулар категориясында 95% балл алуусу шарт.

- f) Кенже илимий кызматкер ишти баштаган күндөн тарта эң көп төрт (4) жылда магистратурасын жана/же алты (6) жылда докторантурасын бүтүрө албай калган учурда.
 - g) Кенже илимий кызматкер докторантурасын аяктагандан кийин төрт (4) жыл ичинде доценттин милдетин аткаруучу наамын алуу үчүн минималдык шарттарды аткара албаганда.
 - h) Ишмердик багыты боюнча сабактар жоюлган учурда бере турган сабак калбай калганда.
- (4) Төмөндө көрсөтүлгөн жагдайларда академиялык кызматкерлердин эмгек келишиминин мөөнөтү бүткөн күндү күтпөстөн келишими жана университеттеги кызматы токтотулат.
- a) Академиялык кызматкер өз каалоосу менен университеттеги кызмат ордунан кетип жаткандыгын ректоратка жазуу түрүндө билдирүүсү.
 - b) Университеттин Жетекчилеринин, академиялык жана административдик кызматкерлеринин эмгек тартиби боюнча нускамасына ылайык университеттен чыгаруу жазасын алышы.
 - c) Илимий эмгектеринде плагиат аныкталган учурда.
 - d) Жарандыгы болгон өлкөдө террористтик уюм катары эсептелген уюмдар же коркунучтуу деп табылган уюмдар менен байланышы болгондугу ыйгарым укуктуу органдар тарабынан билдирилген учурда.

Жаш курагы боюнча чектөөлөр

- 10-берене. (1)** Университеттеги академиялык кызматкердин эң жогорку эмгекке жарамдуу курагы жетимиш (70) жашка чыккан күнү болуп саналат. Бул учурда академиялык кызматкерге алты (6) ай мурун кабар берилет. Чектелген куракка келген академиялык кызматкерлердин эмгек келишими кайрадан узартылбайт.
- (2)** Чектелген куракка келген профессордук-окутуучулук курамдын мүчөлөрү эки (2) ай мурун жазуу түрүндө кайрылуу шарты менен университеттин Доценттин милдетин аткаруучу, доцент, профессор наамын берүү жана аларды дайындоо боюнча нускамасына ылайык алган баллы жана университеттин Академиялык ишмердүүлүктү баалоо жана шыктандыруу боюнча нускамасында белгиленген шыктандыруу баллынын негизинде жетимиш беш (75) жашына чейин эмгек келишими узартылышы мүмкүн.
- (3)** Университеттин Башкаруу кеңешинин чечими менен адистик чөйрөсүндө эл аралык деңгээлде таанымал академиялык кызматкерлер менен университеттин өнүгүүсүнө барандуу салым кошкон академиялык кызматкерлердин келишимин окутуучуда окуу-тарбия жана илимий изилдөө жөндөмдүүлүгүнүн болушу менен сексен (80) жашына чейин узартылышы мүмкүн.

- (4)** Чектелген куракка келген академиялык кызматкерлерге комиссия жана кеңештерде иш алып баруу кызматынан тышкары эч кандай башкаруу кызматы берилбейт.

Академиялык кызмат жана жоопкерчилик

- 11-берене. (1)** Университеттеги академиялык кызматкерлер бир аптада кеминде 40 саат сабак берүү менен бардык окуу-тарбия жана илимий изилдөө иштерин университеттин атынан жүргүзүүгө милдеттүү. Буга теориялык жана лабораториялык иштердин сааттары, студенттерге кураторлук, илимий-изилдөө жана публикация, семинар жана конференциялар, комиссия жана кеңештерде иш алып баруу, университеттин окуу программаларын жаңылоо, аккредитациялык иштерге жардам берүү кирет.
- (2)** Академиялык кызматкерлерди расмий мамлекеттик мекемелер калыс, ортомчу, эксперт, өкүл катары ж.б. кызматка тарткандан сырткары иш убактысынан башка учурлар болсо дагы акы алып же албай эч бир жерде иштей албайт. Соода-сатык иштерин башка кишилердин жардамы менен жүргүзө албайт. Бирок зарыл болгон учурларда жана/же мамлекеттик мекемелердин талабына ылайык адистиги туура келген академиялык кызматкерди бул ишке ректорат дайындай алат.

Профессордук-окутуучулук курамдын милдеттери

- 12-берене. (1)** Университеттин билим берүү максатына жана принциптерине ылайык бакалавр, кесиптик орто билим берүү жана ЖОЖдон кийинки билим берүү деңгээлинде окуу-тарбия жана практикалык иштерди жүргүзүү жана аткаруу.
- (2)** Жетекчи катарында илимий долбоорлорду даярдоо, долбоорлорго кеңешчи же изилдөөчү катарында катышуу.
- (3)** Илимий изилдөөлөр жана публикацияларды кылуу.
- (4)** Илимий конгресстерге катышуу, баяндама жасоо, конференцияларды жана семинарларды өткөрүү.
- (5)** Студенттерге керектүү маселелер боюнча жардам берүү, багыт көрсөтүү жана жетекчилик кылуу, академиялык куратордук кызматын аркалоо.
- (6)** Ыйгарым укуктуу өкүлдөр тарабынан берилген башка милдеттерди аткаруу.

Ага окутуучунун милдеттери

- 13-берене. (1)** Университеттин билим берүү максатына жана принциптерине ылайык даярдоо курсунда, кесиптик орто билим берүү жана бакалавр деңгээлинде окуу-тарбия жана практикалык иштерди жүргүзүү.
- (2)** Илимий долбоорлорго изилдөөчү катары катышуу.
- (3)** Илимий изилдөөлөргө жана иш-чараларга катышуу.

- (4)** Академиялык куратордук кызматын аткаруу.
- (5)** Илимдин доктору болгон ага окутуучу талап кылынган учурда магистратура программасында сабак берүү жана зарыл болгон учурларда магистрант студентке академиялык куратордук кызматын аркалоо.
- (6)** Талап кылынган учурларда семестрдин ортосундагы жана семестрдин аягындагы сынактарга байкоочу болуу.
- (7)** Ыйгарым укуктуу өкүлдөр тарабынан берилген башка милдеттерди аткаруу.

Окутуучунун милдеттери

- 14-берене. (1)** Университеттин билим берүү максатына жана принциптерине ылайык даярдоо курсунда, кесиптик орто билим берүү жана бакалавр деңгээлинде окуу-тарбия жана практикалык иштерди жүргүзүү.
- (2)** Илимий долбоорлорго изилдөөчү катары катышуу.
 - (3)** Академиялык куратордук кызматын аркалоо.
 - (4)** Сабак жана сынак программаларын даярдоо иш-чараларына катышуу.
 - (5)** Семестрдин ортосундагы жана семестрдин аягындагы сынактарга байкоочу болуу.
 - (6)** Билим жаатындагы мелдештер, спорт, көркөм өнөр жана маданий иш-чараларга бөлүмдүн өкүлү катары дайындалган студенттик топторго жетекчилик кылуу.
 - (7)** Бүтүрүүчүлөр аземи жана ыңгайлашуу программасы боюнча берилген тийиштүү иштерди аткаруу.
 - (8)** Ыйгарым укуктуу өкүлдөр тарабынан берилген башка милдеттерди аткаруу.

Кенже илимий кызматкерлердин милдеттери

- 15-берене. (1)** Магистратура жана докторантура программаларында окуп кесиптик карьерасын түзүү.
- (2)** Бөлүмдөгү практикалык сабактарда тийиштүү профессордук-окутуучулук курамга жардамдашуу.
 - (3)** Академиялык куратордук боюнча окутуучулук курамга жардам берүү жана зарыл болгон учурларда академиялык кеңешчи милдетин аткаруу.
 - (4)** Сабак жана сынактардын программаларын даярдоо иш-чараларына жардам берүү.
 - (5)** Семестрдин ортосундагы жана семестрдин аягындагы сынактарда байкоочу болуу.
 - (6)** Илимий долбоорлорду даярдоого жардам берүү жана изилдөөчү катары катышуу.
 - (7)** Илимий изилдөөлөргө жана иш-чараларга катышуу, публикация жасоо.

- (8)** Бөлүм жана деканатта аткарыла турган ар түрдүү академиялык жана административдик иш-чараларда жетекчилерге жардам жана көмөк көрсөтүү.
- (9)** Билим жаатындагы мелдештер, спорт, көркөм өнөр жана маданий иш-чараларга бөлүмдүн өкүлү катары дайындалган студенттик топторго жетекчилик кылуу.
- (10)** Бүтүрүүчүлөрдүн аземи, студент алмашуу программалары жана ыңгайлашуу программасы боюнча берилген тийиштүү иштерди аткаруу.
- (11)** Докторантура программасындагы квалификациялык сынак мезгилине келгенде зарыл болгон учурда сегиз (8) саатка чейин сабак берүү.
- (12)** Докторантура программасын аяктагандан кийин ага окутуучунун апталык окуу жүгүндөй сабак берүү.
- (13)** Ыйгарым укуктуу өкүлдөр тарабынан берилген башка милдеттерди аткаруу.

Адистин милдеттери

- 16-берене. (1)** Лабораторияда өтө турган сабактардын лабораториялык иштерин жүргүзүү.
- (2)** Сабак жана сынак программаларын даярдоо иштерине катышуу.
 - (3)** Семестрдин ортосундагы жана семестрдин аягындагы сынактарга байкоочу болуу.
 - (4)** Академиялык куратордук боюнча окутуучулук курамга жардам берүү жана зарыл болгон учурларда академиялык кеңешчи милдетин аткаруу.
 - (5)** Билим жаатындагы мелдеш, спорт, көркөм өнөр жана маданий иш-чараларга бөлүмдүн өкүлү катары дайындалган студенттик топторго жетекчилик кылуу.
 - (6)** Бүтүрүүчүлөрдүн аземи, студент алмашуу программалары жана ыңгайлашуу программасы боюнча берилген тийиштүү иштерди аткаруу.
 - (7)** Ыйгарым укуктуу өкүлдөр тарабынан берилген башка милдеттерди аткаруу.

Апталык окуу жүгү

17-берене. Окутуучулук курамдын апталык окуу жүгү университеттин Академиялык кызматкерлердин окуу жүгүн аныктоо жана сабактардын саатына акы төлөө жөнүндө жол-жоболоруна ылайык аныкталат.

III БӨЛҮМ

Эмгек укуктары жана колдоо көрсөтүү

Эмгек укуктары

- 18-берене. (1)** Университетте айлык акылар 12 айга эсептелип, эл аралык акча бирдигине ылайык аныкталат жана зарыл болгон кошумча төлөмдөр төлөнгөндөн кийин накта айлык акысы ар бир айдын акыркы иш күнү берилет.
- (2)** Камкорчулар кеңешинин чечими менен айлык акылар кабыл алынган эл аралык акча бирдиги боюнча курстук (паритет) өзгөрүүлөрдү эске алуу менен экономикалык өзгөрүүлөргө жараша көбөйтүлүшү мүмкүн.
- (3)** Айлыктар университеттин **Кызматкерлердин айлыктары жана аны төлөө тартиби жөнүндө жол-жобосу** боюнча жүргүзүлөт.

Медициналык кызматтар

19-берене. Академиялык кызматкерлердин ден соолугуна байланыштуу иштер университеттин **Медициналык кызмат көрсөтүү боюнча нускамасына** ылайык жүргүзүлөт.

Кызматтык турак-жай

20-берене. Кыргыз Республикасынан сырткары мамлекеттердин жарандарына артыкчылык берүү шарты менен университеттин карамагындагы турак-жайлар **Турак-жай берүү жана аны колдонуу жөнүндө жобосуна** ылайык берилет.

Кызматтык автоунаа

21-берене. Ректор жана Биринчи проректорго кызматтык автоунаа берилип, айдоочу дайындалат. Проректорго да кызматтык автоунаа жана айдоочу берилиши мүмкүн.

Академиялык ишмердүүлүктү шыктандыруу жана колдоо көрсөтүү

- 22-берене. (1)** Окутуучулук курамдын академиялык ишмердүүлүгү **Академиялык ишмердүүлүктү баалоо жана шыктандыруу боюнча нускамасына** ылайык жыл сайын каралып чыгып, илимий изилдөөлөргө колдоо көрсөтүлүшү мүмкүн.
- (2)** Академиялык кызматкерлердин абройлуу эл аралык индекстүү журналдарда жарыяланган макалаларына университеттин **Илимий изилдөө иштерине колдоо көрсөтүү боюнча нускамасында** аныкталган өлчөмдө колдоо көрсөтүлүшү мүмкүн.
- (3)** Академиялык кызматкерлердин илимий жыйындарды өткөрүүсү, илимий жыйындарга катышуусу жана баяндама жасоосу сыяктуу ж.б. иш-чараларга бериле турган колдоолор университеттин **Илимий изилдөө иштерине колдоо көрсөтүү боюнча нускамасы** боюнча каралат. Илимий жыйындарга жиберүү университеттин **Академиялык жана административдик кызматкерлерин өлкө ичине жана чет өлкөгө иш сапарына жиберүү жөнүндө жол-жобосунун** негизинде жүргүзүлөт.

Уруксат берүү

23-берене. (1) Академиялык кызматкерлердин бардык өргүүлөрү университеттин **Өргүүлөр жөнүндө жобосу**на ылайык аныкталат.

(2) Академиялык кызматкер уруксат алган мөөнөтү ичинде акы төлөнүүчү же акы төлөнбөгөн кызматта иштей албайт.

IV БӨЛҮМ

Сабактарды бере турган окутуучуларды аныктоо

Сабактарды бере турган окутуучулар

24-берене. Сабактарды бере турган окутуучулар катары кезеги менен бөлүмдүн академиялык кызматкерлери жана түзүмдүн академиялык кызматкерлери дайындалат. Академиялык кызматкерлер жетишсиз болгон бөлүмдөрдө университеттин тийиштүү түзүмүнөн окутуучу талап кылынат. Ушуга карабастан окутуучу дайындалышы мүмкүн болбогон сабактар үчүн башка университеттерден өз адистик чөйрөсүндө таанымал окутуучуларды же илимдин доктору болгон ага окутуучуларды, зарыл болгон учурларда илимдин доктору наамы болбогон ага окутуучуларды жана мекемеде эмгектенген адистерди жарым айлык акы төлөнүүчү же саатына акы төлөнүүчү окутуучу катарында дайындай алат.

Жарым айлык акы төлөнүүчү академиялык кызматкер

25-берене. (1) Университетте сабактарды бере турган академиялык кызматкерлер жетиштүү болбогон учурда жарым айлык акы төлөнүүчү академиялык кызматкерлер дайындалат.

(2) Жарым айлык акы төлөнүүчү академиялык кызматкерлерди дайындоо иши бөлүмдүн башкаруу кеңешинин сунушу жана ректораттын буйругу менен ишке ашырылат. Дайындала турган академиялык кызматкерлердин өмүр баяны, тастыкталган дипломунун нускасы, иштеп жаткан мекемесинен маалым кат кеңештин чечимине тиркелет.

(3) Жарым айлык акы төлөнүүчү академиялык кызматкер семестрге дайындалат жана семестр мөөнөтү аяктагандан кийин автоматтык түрдө кызматы аяктаган болуп эсептелинет. Зарылдык болгон учурда кызматы аяктаган жарым айлык акы төлөнүүчү академиялык кызматкер ошол эле жоболорго ылайык кийинки семестрде да сабак берүүгө дайындалышы мүмкүн.

(4) Жарым айлык акы төлөнүүчү академиялык кызматкер университетте аптасына кеминде жыйырма (20) саат окуу-тарбия жана илимий изилдөө иштерине университеттин атын жазуу шарты менен иш алып барууга милдеттүү болуп саналат. Сабак жана лабораториялар, илимий изилдөө жана публикациялар, семинар жана

конференциялар, университеттин окуу программаларын жаңылоо иш-чаралары, аккредитациялоо иштерине жардам берүү жарым айлык акы төлөнүүчү академиялык кызматкерлердин милдеттерине кирген иш-чаралар болуп эсептелинет.

(5) Жарым айлык акы төлөнүүчү академиялык кызматкерлердин апталык окуу жүгүнүн бардыгын иш жүзүндө өткөрүү шарты менен кеминде он төрт (14) саатты түзөт.

(6) Жарым айлык акы төлөнүүчү академиялык кызматкерлерге университеттеги бирдей наамга ээ толук айлык акы төлөнүүчү академиялык кызматкердин айлык акысы жазылган таблицадагы негизги айлык акысынын жарымына барабар айлык акы төлөнөт. Мекемелерде эмгектенген наамы жок эксперт окутуучуларга окутуучунун айлык акысы жазылган таблицадагы негизги айлык акысынын жарымына чейинки айлык акы төлөнөт.

Саатына акы төлөнүүчү академиялык кызматкер

26-берене. (1) Жарым айлык акы төлөнүүчү академиялык кызматкерди дайындоо үчүн талап кылынган сабактардан аз сандагы сабактар болгон учурда же адистикти талап кылган сабактар үчүн саатына акы төлөнүүчү академиялык кызматкер дайындалышы мүмкүн.

(2) Саатына акы төлөнүүчү академиялык кызматкерлерди дайындоо бул нускаманын 25-беренесинин (2) жана (3) бөлүкчөлөрүнө ылайык жүргүзүлөт.

(3) Саатына акы төлөнүүчү академиялык кызматкердин апталык окуу жүгүнүн бардыгын иш жүзүндө өткөрүү шарты менен кеминде он (10) саатты түзөт. Сабак саатынын акылары университеттин **Академиялык кызматкерлердин окуу жүгүн аныктоо жана сабактардын саатына акы төлөө боюнча жол-жоболоруна** ылайык аныкталат.

Белгилүү мөөнөткө чакырылган академиялык кызматкер

27-берене. (1) Өлкө ичиндеги же чет мамлекеттеги бир университетке же мекемеге таандык кызматкер болуу шарты менен жеке инсандыгы, абалы жана адистиги менен университеттин академиялык кызматкерлеринин жана студенттеринин илимий, көркөм өнөр, интеллектуалдык тажрыйбаларын жогорулатуу жана ар кыл темаларда илимий изилдөө жана стипендия мүмкүнчүлүктөрүнөн пайдалануу үчүн салым кошуу потенциалына ээ төмөндө көрсөтүлгөн өзгөчөлүктөрдүн бирөөсүнө таандык болгон академиялык кызматкерлер белгилүү мөөнөткө чакырылса болот.

a) Өз адистиги боюнча абройлуу эл аралык индекстүү журналдарда жарыяланган макалалары болгон жана академиялык наамга ээ;

b) Ишмердүүлүк багыты боюна жогорку ийгиликтеринен улам улуттук жана эл аралык деңгээлде таанымал;

c) Белгилүү багытта жогорку деңгээлдеги илимий, көркөм өнөр, маданий изилдөөлөрү жана университет тарабынан аныкталган башка багыттарда эмгектери болгон;

- d)** Мамлекеттик жана жеке менчик мекемелерде башкаруучулук жөндөмү менен өзгөчөлөнгөн.
- (2)** Белгилүү мөөнөткө чакырылган академиялык кызматкер тийиштүү факультеттин деканынын же институттун мүдүрүнүн пикири, кызматкерлер боюнча маселелерди караган проректордун сунушу жана университеттин Башкаруу кеңешинин чечиминин негизинде кабыл алынат.
- (3)** Белгилүү мөөнөткө чакырылган академиялык кызматкер бир айдан бир жылга чейин ишке тартылышы мүмкүн.
- (4)** Белгилүү мөөнөткө чакырылган академиялык кызматкерлердин айлык акылары университеттин **Кызматкерлердин айлык акылары жана төлөмдөрдү ишке ашыруу жөнүндө жол-жоболоруна** ылайык жүргүзүлөт.

V БӨЛҮМ

Түрдүү жоболор

Тартип

28-берене. Университетте толук, жарым, саатына айлык акы төлөнүүчү жана белгилүү мөөнөткө чакырылган академиялык кызматкерлердин тартип иши университеттин **Жетекчилеринин, академиялык жана административдик кызматкерлеринин эмгек тартиби боюнча нускамасына** ылайык жүргүзүлөт.

Академиялык эркиндик

29-берене. Академиялык кызматкерлер көз караштарын жана пикирлерин эркин коргой алат, өзү каалаган темада академиялык иш жана изилдөөлөрдү жасай алат. Академиялык кызматкерлер жеке көз караштары жана изилдөөлөрү үчүн айыпталбайт. Академиялык эркиндик окутуучуларга өз ишине кайдыгер мамиле жасоо жана университеттин кадыр-баркына шек келтирүү укугун бербейт.

Инвентарларды өткөрүп берүү милдети

30-берене. Университеттеги кызматынан кандайдыр бир себептен улам кетип жаткан кызматкер өзү жооптуу болгон баалуу кагаз жана документтер менен өзүнө катталып, убактылуу колдонуусуна берилген инвентарларды тийиштүү кызматкерге акт түзүү шарты менен өткөрүп берүүгө милдеттүү. Бул милдет аткарылбагандыктан улам университетке келтирилген зыян жана чыгымдардан кызматкер жеке жоопкерчилик тартат жана келтирилген зыяндын ордун толтурууга милдеттүү болуп саналат.

Университеттен чыгуу

31-берене. Университеттеги кызматынан бошоп жаткан жана бардык төлөмдөрү аткарылган кызматкерлерден университет менен эч кандай байланышы калбагандыгын тастыктаган университеттен чыгуу баракчасы алынат. Бул баракча тийиштүү кызматкердин өздүк делосуна тиркелет. Университеттен чыгуу баракчасын толтурбаган кызматкер мыйзамдуу укуктарынан пайдалана албайт.

Кызматкердин каза болушу

32-берене. Кызматкер каза болгон учурда университетте эмгектенген учурундагы мыйзам жана эмгек келишими боюнча укуктары же алынбай калган аласалары болсо тийиштүү документтин негизинде укук мураскоруна төлөнөт. Бул учурда университеттен чыгуу баракчасы мыйзамдуу мураскорунан алынат.

Келишпестиктер

33-берене. Бул нускаманы ишке ашырууда пайда болушу мүмкүн болгон келишпестиктер Камкорчулар кеңеши тарабынан кабыл алынган чечимдин негизинде жөнгө салынат.

Күчүн жоготкон нускама

34-берене. Бул нускама күчүнө кирген күндөн тарта Камкорчулар кеңешинин 1998-жылдын 27-сентябрындагы №02/4 чечими менен кабыл алынган Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин академиялык кызматкерлер боюнча нускамасы өз күчүн жоготот.

Күчүнө кириши

35-берене. Бул нускама Камкорчулар кеңеши тарабынан бекитилген күндөн тарта күчүнө кирет.

Ишке ашырылышы

36-берене. Бул нускаманын жоболору ректор тарабынан жөнгө салынат.

Убактылуу 1-берене. (1) Учурдагы академиялык кызматкерлердин абалы беш (5) жылдын ичинде 6-беренеге ылайык келтирилет.

(2) Учурдагы академиялык кызматкерлерге 9-берененин (с), (е) жана (g) бөлүкчөлөрүндөгү мөөнөттөр бул нускама өз күчүнө кирген күндөн тарта актуалдуу болот.

(3) Жаш чегине келген же жаш чегин ашкан академиялык кызматкерлердин абалы 2023-жылдын январь айында жазуу түрүндө тийиштүү кызматкерлерге билдирилет жана

10-берененин негизинде 2023-жылдын 1-июлунан тарта иш жүргүзүлөт.

Бул нускама 2022-жылдын 28-декабрында 2022-01/19(а)-номерлүү Камкорчулар кеңешинин чечими менен кабыл алынган.

Бул нускама 1998-жылдын 27-сентябрында 1998-02/4-номерлүү Камкорчулар кеңешинин чечими менен кабыл алынган.